

Hoe vlogen de dagvlinders in Drenthe

in 2016, 2017, 2018 en 2019...

Najaarsbijeenkomst Vlinderwerkgroep Drenthe

De Klipper, Zwiggelte, 20 november 2019

Stefan Pronk en Ben Hoentjen

Foto Joop Verburg

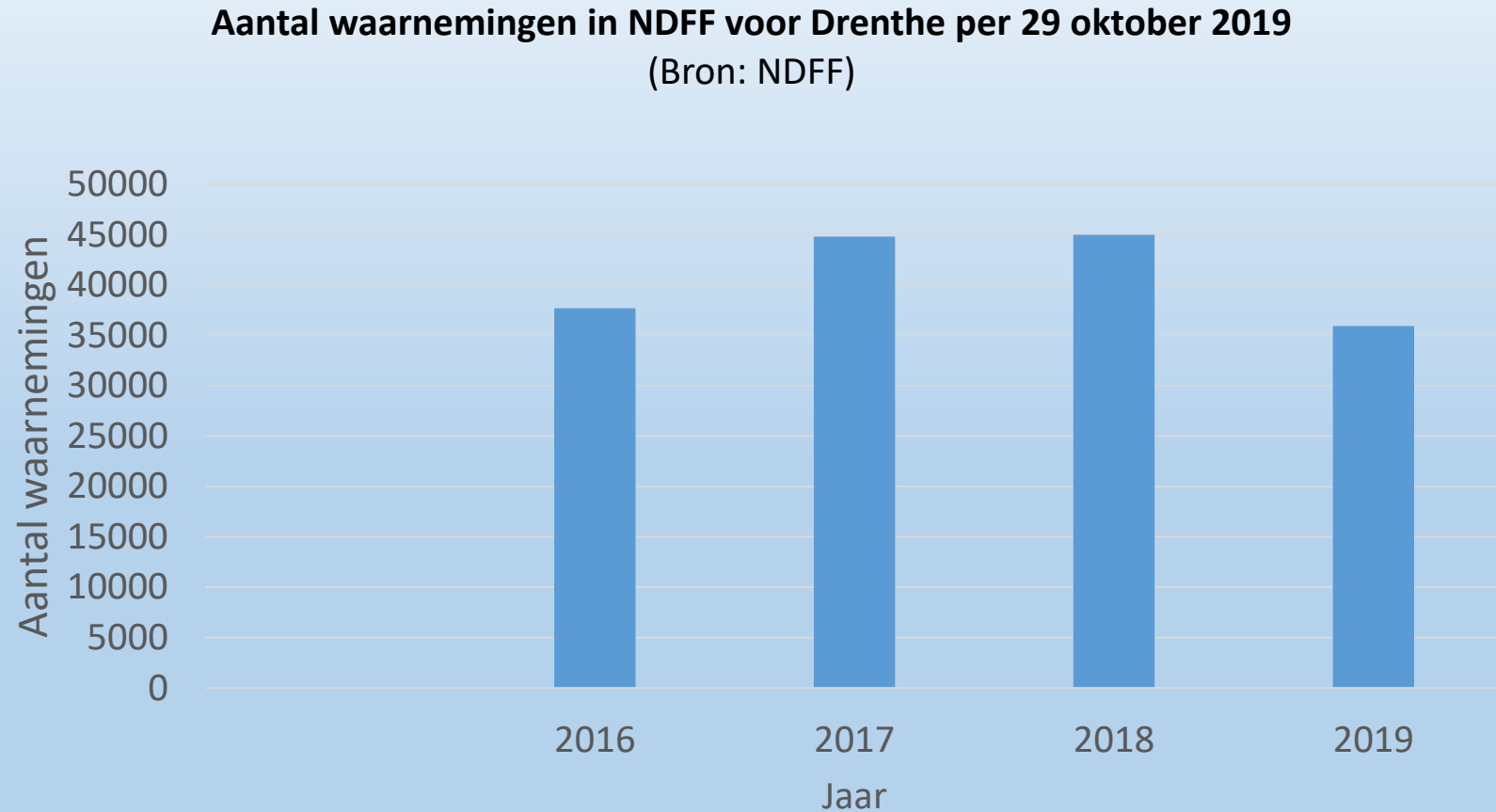

Opbouw presentatie

- De gegevens: bron en herkomst
- Het aantal waargenomen soorten van jaar op jaar
- Het aantal waarnemingen per soort in de periode 2016-2019, per soortgroep naar biotoop volgens Dagvlinders in Drenthe 2007 – 2015
- Een enkele soort uitgelicht
- Op naar een nieuw veldseizoen!

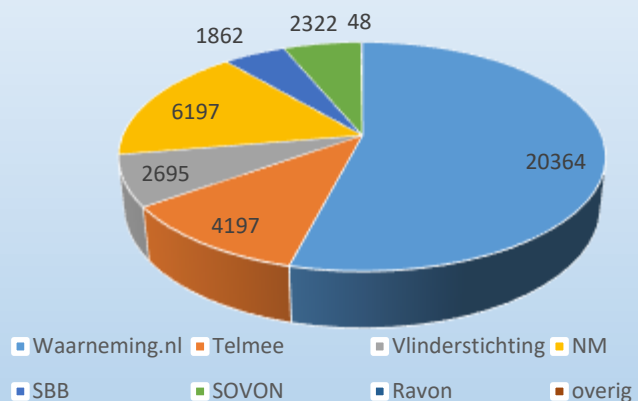
De gegevens: bron en herkomst

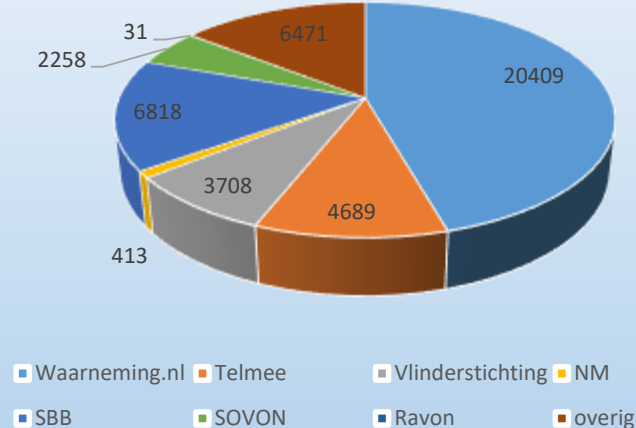
Met dank aan Karin Uilhoorn (provincie Drenthe)
, die de gegevens uit de NDFF toeleverde

De gegevens: bron en herkomst

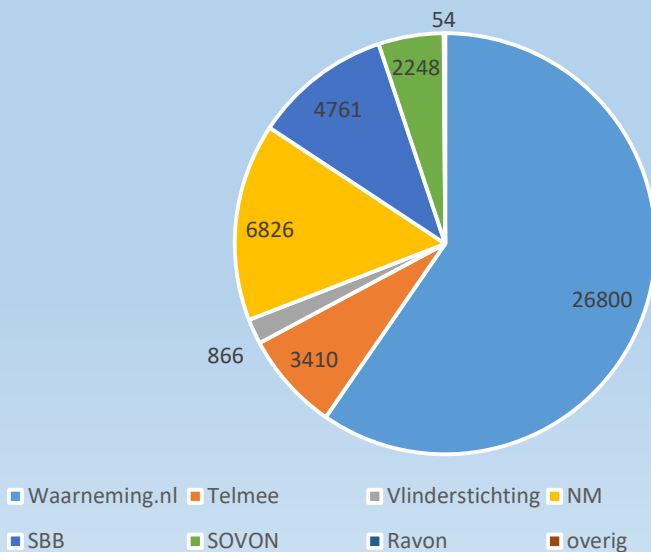
Herkomst Drentse gegevens in 2016 (37685)

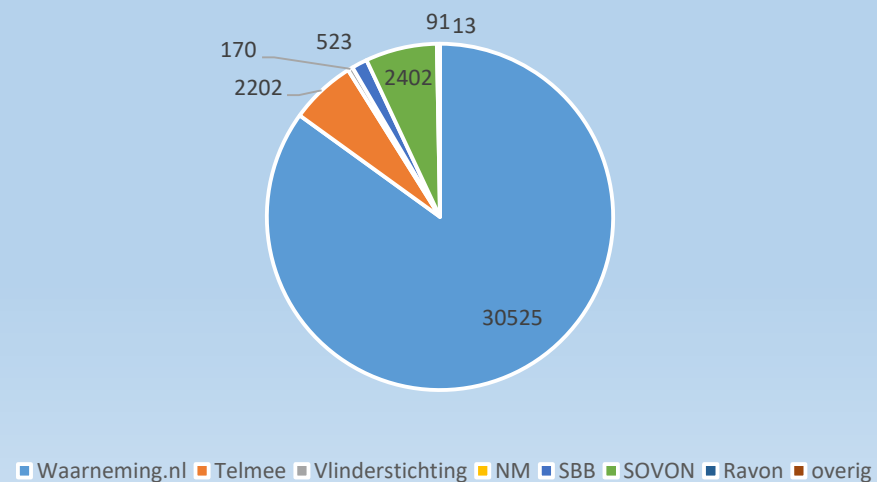
Herkomst Drentse gegevens in 2017 (44797)

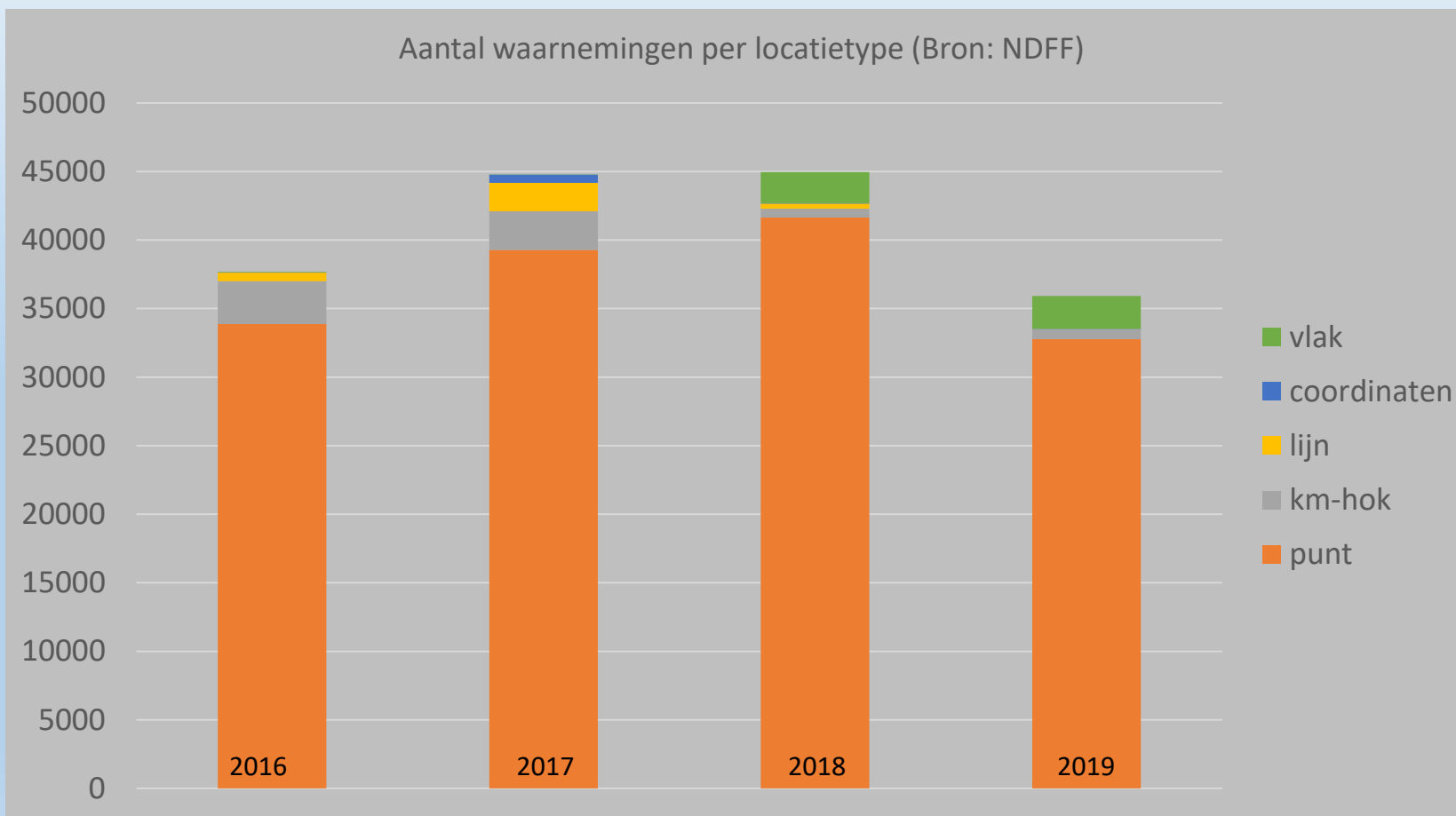
Herkomst Drentse gegevens in 2018 (44965)

Herkomst Drentse gegevens in 2019 t/m 29 oktober (35927)

De nauwkeurigheid van de waarnemingen

Nauwkeurigheid en type van de waarnemingen

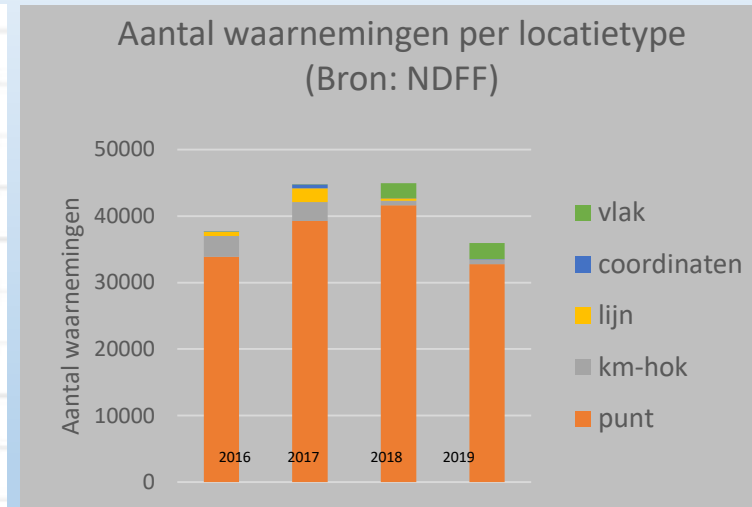
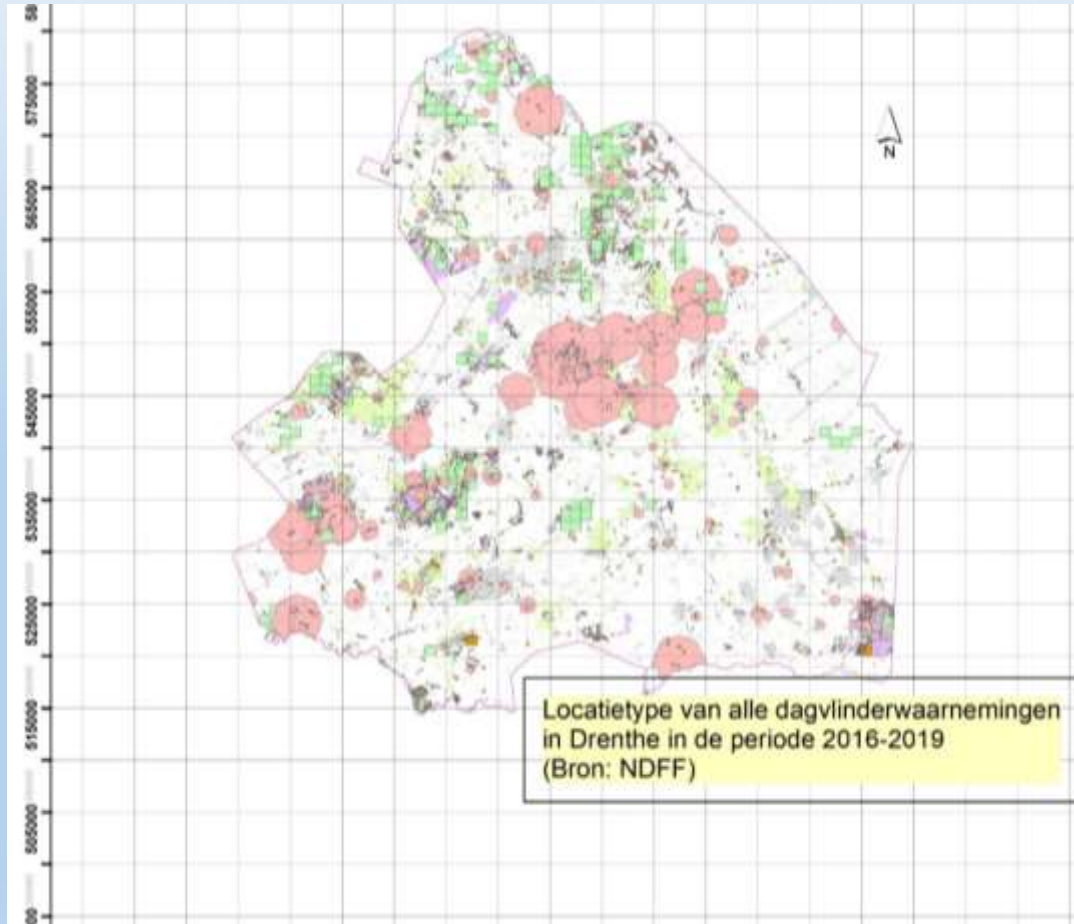
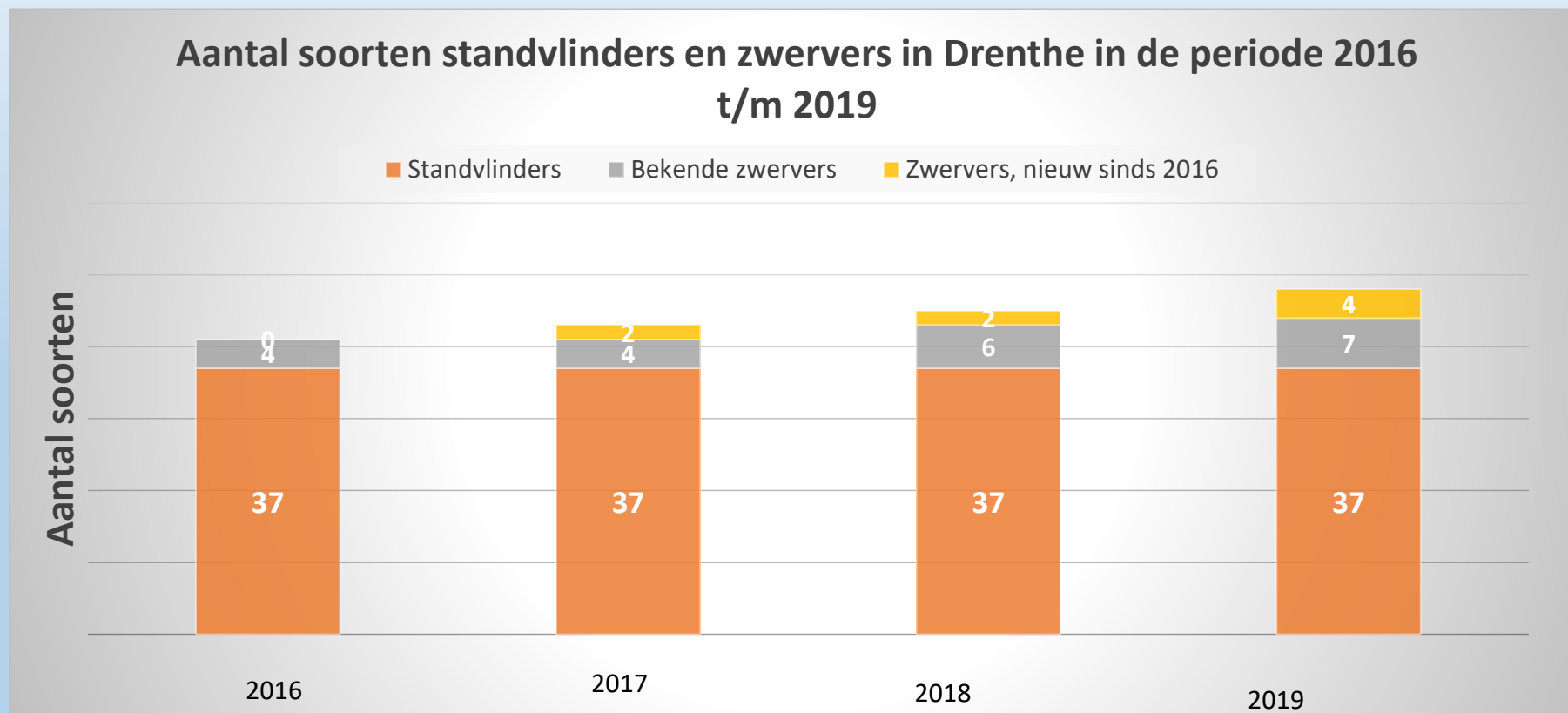

Foto Minko van der Veen

Het aantal waargenomen soorten van jaar op jaar

Het aantal waarnemingen per soort in de periode 2016-2019: soorten van bossen, houtwallen en landschappelijke beplantingen

soort	aantal meldingen				37685	44797	44965	35927	totaal
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
Bont zandoogje	2481	1986	2416	2124	6,6	4,4	5,4	5,9	
Boomblauwtje	1028	770	1239	772	2,7	1,7	2,8	2,1	
Citroenvlinder	3160	3258	2905	3756	8,4	7,3	6,5	10,5	
Eikenpage	237	573	868	248	0,6	1,3	1,9	0,7	
Geelsprietdikkopje		4	22	18	0,0	0,0	0,0	0,1	
Grote weerschijnvlinder	8	43	52	17	0,0	0,1	0,1	0,0	
Sleedoornpage	32	23	55	18	0,1	0,1	0,1	0,1	

% aandeel in
totaal aantal
waarnemingen
in aangegeven jaar
0,0 = minder dan 0,1 %

Foto Wilfred Alblas

Het aantal waarnemingen per soort in de periode 2016-2019: soorten van hoogveen, vennen en veentjes

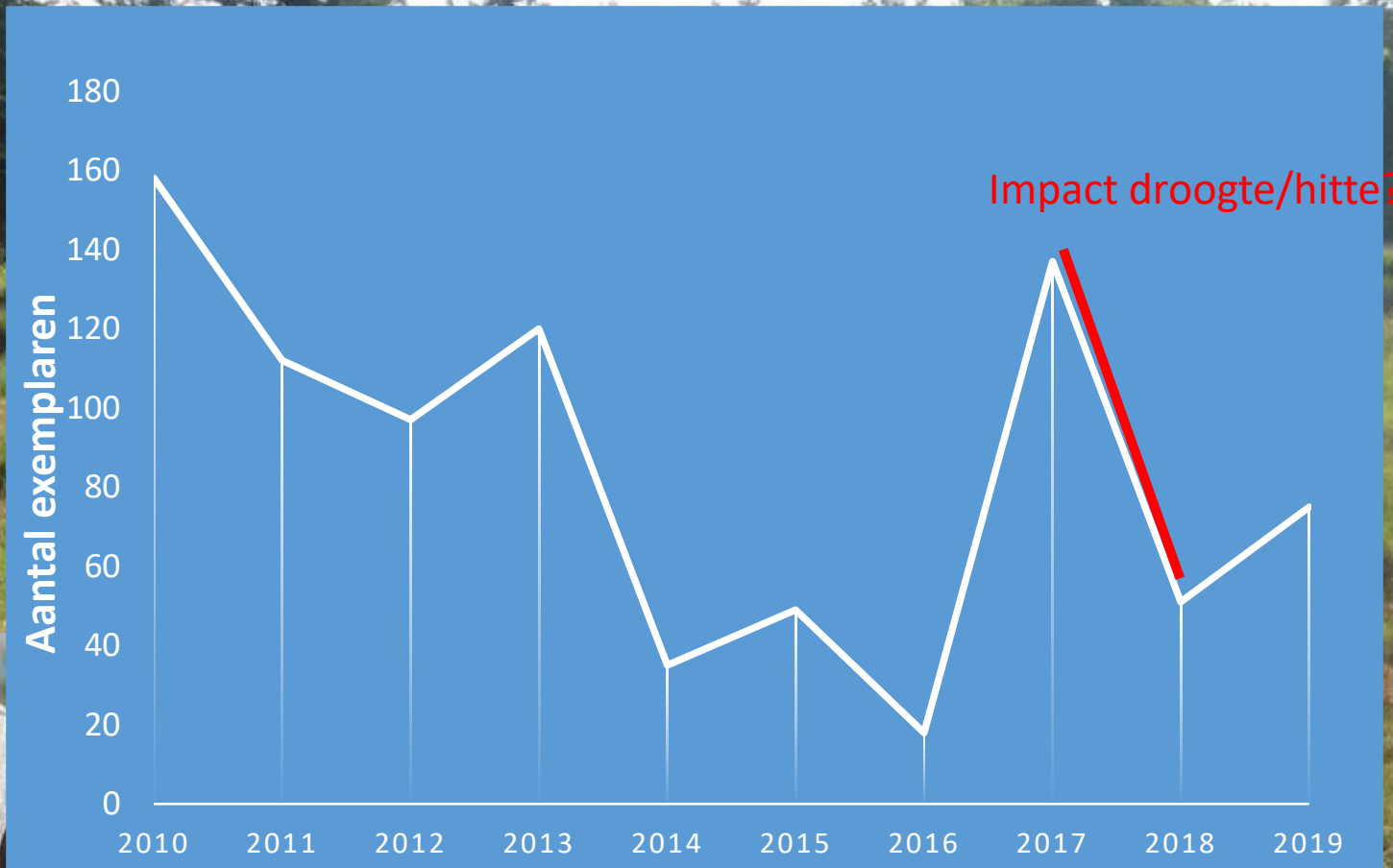
soort	aantal meldingen				37685	44797	44965	35927	totaal
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
Veenbesblauwtje	33	33	35	+	0,1	0,1	0,1	?	
Veenbesparelmoervlinder	52	92	64	61	0,1	0,2	0,1	0,2	
Veenhooibeestje	18	501	50	26	0,0	1,1	0,1	0,1	

% aandeel in
totaal aantal
waarnemingen
in aangegeven jaar
0,0 = minder dan 0,1 %

Veevlinders

Veenbesblauwtje

Foto's Pauline Arends

Veevlinders

Veenbesparelmoervlinder

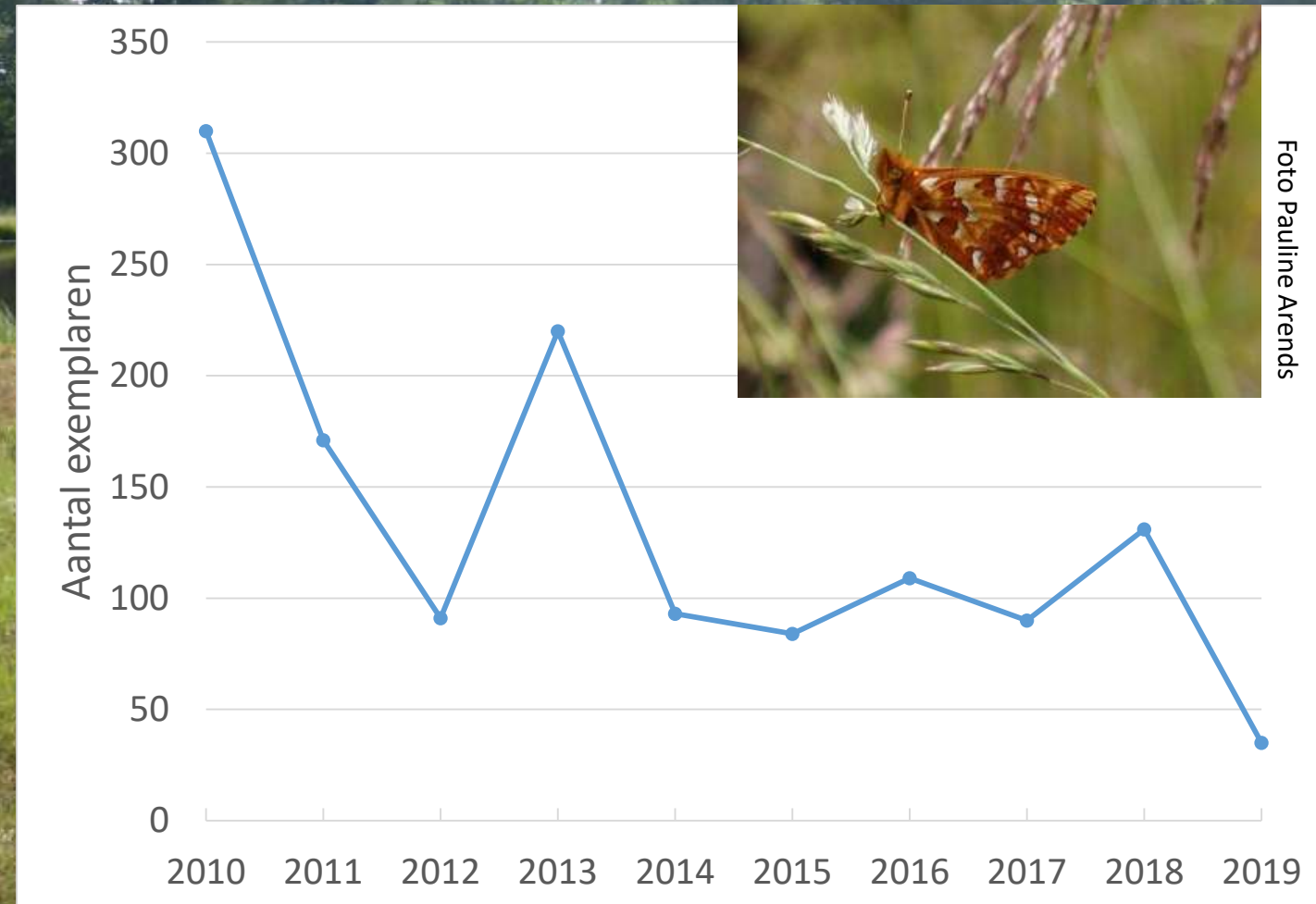

Foto Leo Norda

Veenvlinders

Veenbesparelmoervlinder

Foto Stefan Pronk

Foto Leo Norda

Veevlinders

Veenhooibeestje

Oorzaken afname:

- Verdroging
- Minder geteld (geen gebiedsdekkende piektelling)

Sinds 2017 kolonisatie van een nieuwe locatie, het Grolloërveen!

Foto's Pauline Arends

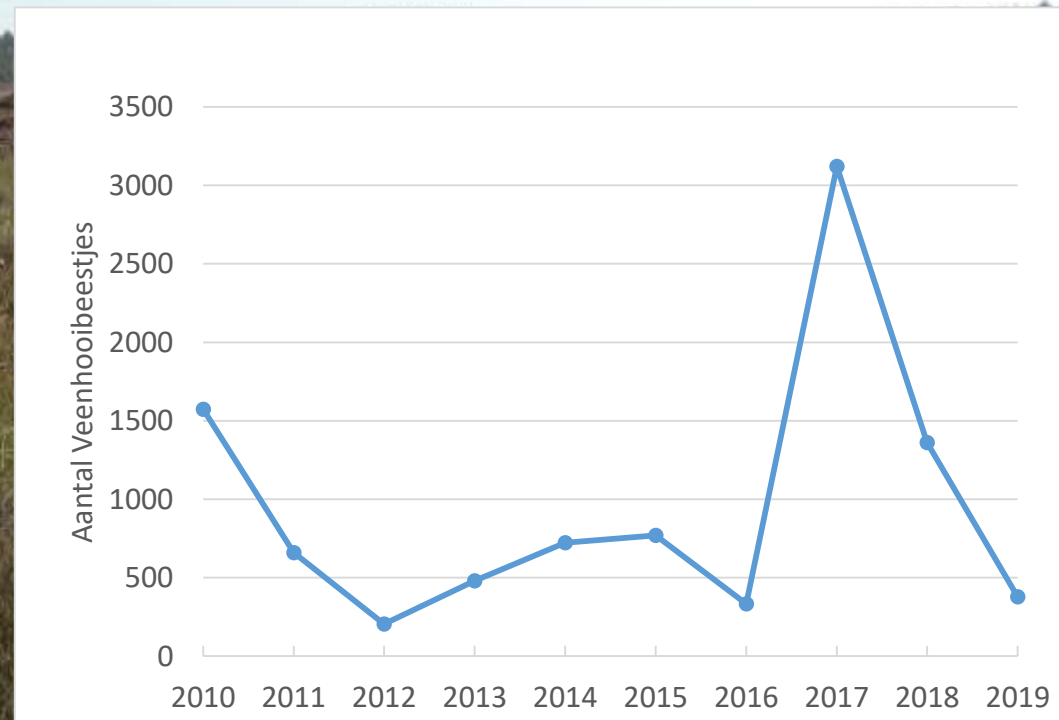

Foto Judith Bouma

Nieuw:

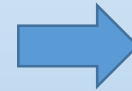

Vanaf 11 december beschikbaar
'Hoogvenen: landschapsecologie - behoud -
beheer herstel'

KNNV Uitgeverij

Het aantal waarnemingen per soort in de periode 2016-2019: soorten van heiden en stuifzanden

soort	aantal meldingen				37685	44797	44965	35927	totaal
	2016	2017	2018	2019	2016	2016	2016	2016	
Gentiaanblauwtje	111	68	131	72	0,3	0,2	0,3	0,2	
Groentje	313	517	832	458	0,8	1,2	1,9	1,3	
Heideblauwtje	1670	3029	4376	1234	4,4	6,8	9,7	3,4	
Heivlinder	121	123	108	38	0,3	0,3	0,2	0,1	
Kommavlinder	131	95	142	8	0,3	0,2	0,3	0,0	

% aandeel in
totaal aantal
waarnemingen
in aangegeven jaar
0,0 = minder dan 0,1 %

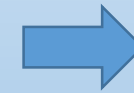
Foto's Dick Mooi

.....in de knel door droogte in
2018 en 2019
o.a. op Nuilerveld en Scharreveld

Foto Berta Schuurhuis

Het aantal waarnemingen per soort in de periode 2016-2019: soorten van graslanden en wegbermen

soort	aantal meldingen				37685	44797	44965	35927	totaal
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
Aardbeivlinder	196	237	200	288	0,5	0,5	0,4	0,8	
Argusvlinder	6	5	9	8	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruin zandoogje	4539	3874	3858	1880	12,0	8,6	8,6	5,2	
Bruine vuurvlinder	456	379	237	115	1,2	0,8	0,5	0,3	
Groot dikkopje	1061	2423	1608	723	2,8	5,4	3,6	2,0	
Hooibeestje	1455	1958	1434	942	3,9	4,4	3,2	2,6	
Icarusblauwtje	610	857	788	475	1,6	1,9	1,8	1,3	
Klein geaderd witje	3698	2665	4735	3044	9,8	5,9	10,5	8,5	
Kleine vuurvlinder	726	1994	2781	1597	1,9	4,5	6,2	4,4	
Koevinkje	2401	3364	2276	1245	6,4	7,5	5,1	3,5	
Oranje zandoogje	1252	1343	999	910	3,3	3,0	2,2	2,5	
Oranjetipje	530	662	843	1452	1,4	1,5	1,9	4,0	
Zilveren maan	44	57	79	105	0,1	0,1	0,2	0,3	
Zwartsprietdikkopje	1776	1055	657	631	4,7	2,4	1,5	1,8	

% aandeel in
totaal aantal
waarnemingen
in aangegeven jaar
0,0 = minder dan 0,1 %

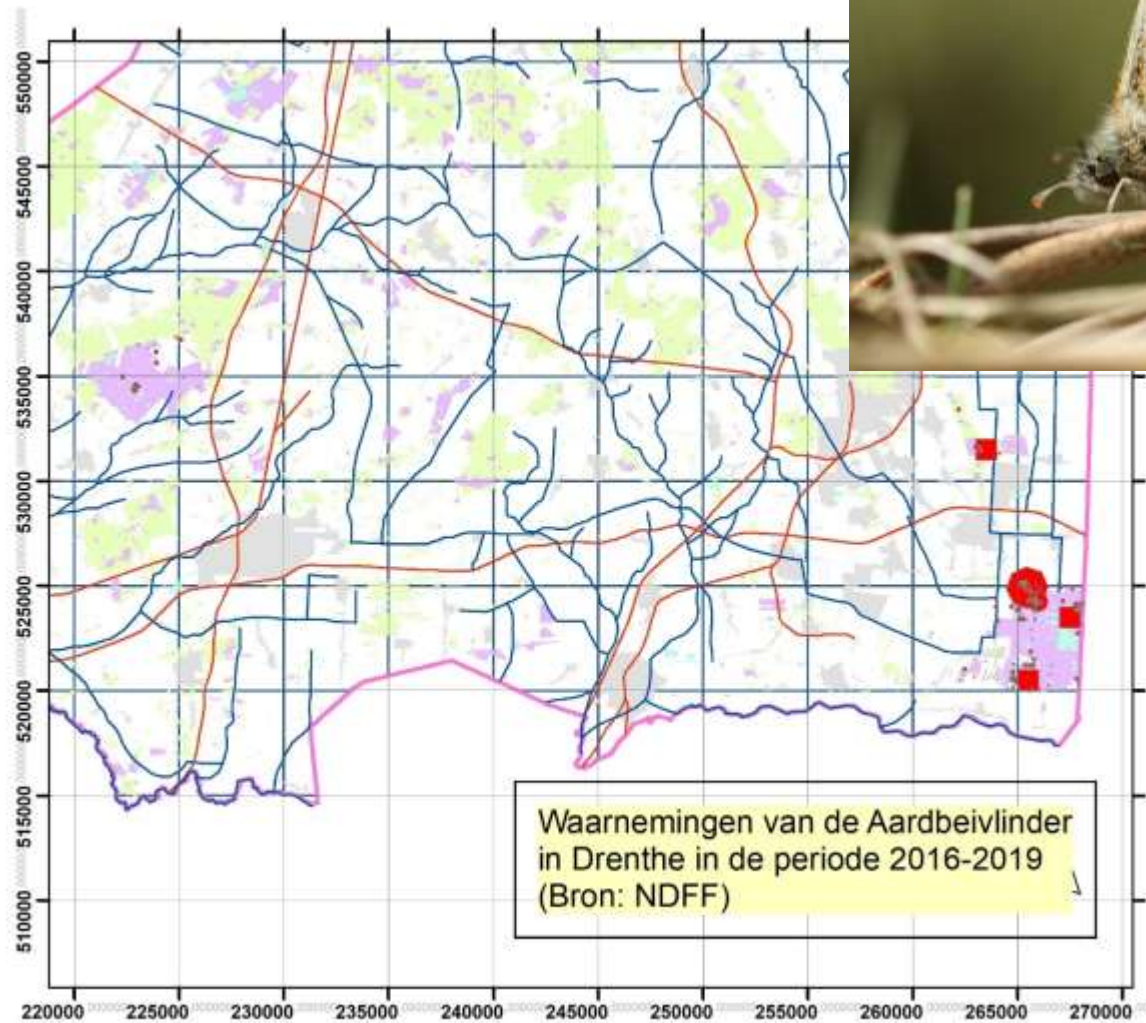

Aardbeivlinder

aantal meldingen

2016 2017 2018 2019

196 237 200 288

Aardbeivlinder: na jaren terug van weggeweest in Het Hart van Drenthe:
wat een opwinding!

Aardbeivlinder

Argusvlinder: echt uit Drenthe verdwenen?

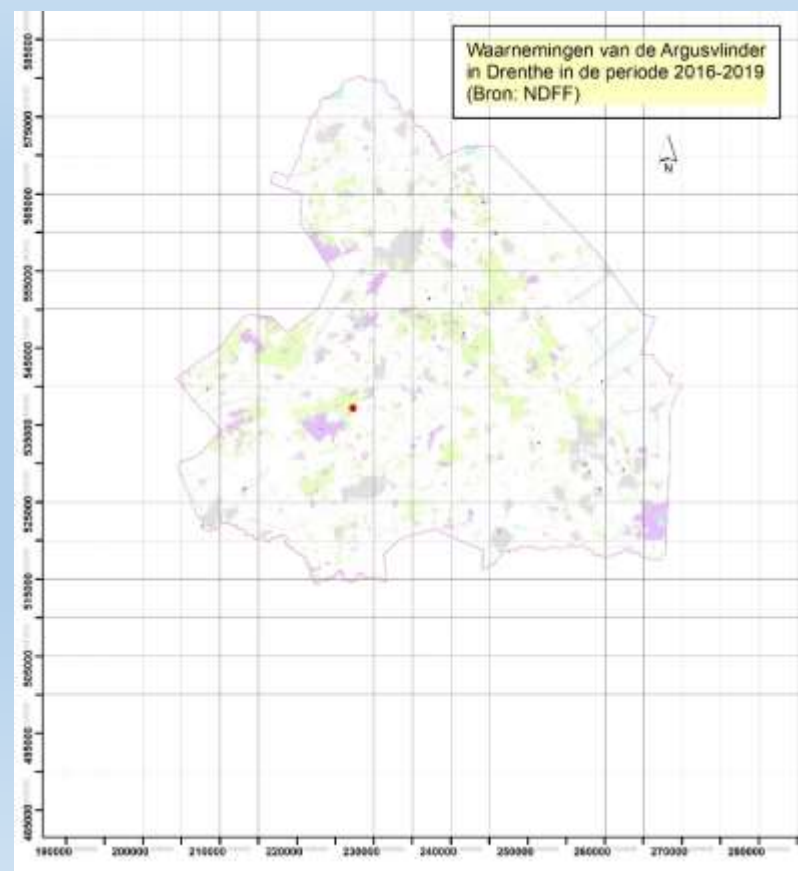

Foto Minko van der Veen

Herkomst waarnemingen Argusvlinder
in Drenthe in periode 2016-2019

(Bron: NDFF)

Herkomst	Aantal	%
Tuintelling	18	64
Waarneming.nl	9	32
NDFF-invoer	1	4
totaal	28	100

Zoekactie argusvlinder 18 mei 2019

Landelijke teldag Vlinderstichting

Foto bermen afstropen

Bruin zandoogje: je ziet er steeds minder...

soort	aantal meldingen			
	2016	2017	2018	2019
Bruin zandoogje	4539	3874	3858	1880

Foto Minko van der Veen

Foto Ru Bijlsma

Oranjetipje: in 2019 vaker gemeld dan in de drie jaren ervoor...

	aantal meldingen			
	2016	2017	2018	2019
Oranjetipje	530	662	843	1452

Foto Hans van Hoorn

Het aantal waarnemingen per soort in de periode 2016-2019: soorten van stedelijk gebied, erven, tuinen en parken

soort	aantal meldingen				37685	44797	44965	35927 totaal	
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
Atalanta	1562	3271	1157	2177	4,1	7,3	2,6	6,1	% aandeel in totaal aantal waarnemingen in aangegeven jaar 0,0 = minder dan 0,1 %
Dagpauwoog	2499	2740	2331	2007	6,6	6,1	5,2	5,6	
Distelvlinder	823	521	661	4629	2,2	1,2	1,5	12,9	
Gehakkelde aurelia	267	987	508	776	0,7	2,2	1,1	2,2	
Groot koolwitje	656	827	1756	908	1,7	1,8	3,9	2,5	
Klein koolwitje	1636	1433	2572	2142	4,3	3,2	5,7	6,0	
Kleine vos	854	991	421	329	2,3	2,2	0,9	0,9	
Landkaartje	1232	2018	1634	552	3,3	4,5	3,6	1,5	

En de winnaar van 2019...

Foto Ton Schoenmaker

Atalanta: ook vaak gezien in 2019

Foto Ben Houttjen

Foto Joop Verburg

...maar deze?

Het aantal waarnemingen per soort in de periode 2016-2019: (voor Drenthe bekende) Zwervers en dwaalgasten

soort	aantal meldingen				soort gezien				
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	presentie
Duinparelmoervlinder					0	0	0	0	0
Gele luzernevlinder	1		49		1	0	1	0	2
Grote vos			2	24	0	0	1	1	2
Keizersmantel	2	5	8	14	1	1	1	1	4
Kleine parelmoervlinder		3		8	0	1	0	1	2
Koninginnenpage	1	2	43	30	1	1	1	1	4
Oostelijke vos					0	0	0	0	0
Oranje luzernevlinder	2	4	2	34	1	1	1	1	4
Resedawitje			1		0	0	1	0	1
Rouwmantel				1	0	0	0	1	1
Spiegeldikkopje					0	0	0	0	0
Tijgertblauwtje				1	0	0	0	1	1

Grote vos

Foto: Ton Schoenmaker

Keizermantel: toch geen zwerver meer?

Foto Machiel de Vos

Oranje luzernevlinder

Foto Minko van der Veen

Een laat Tijgerblauwtje bij Havelte

Foto Bert Oving

Het aantal waarnemingen per soort in de periode 2016-2019: nieuwe zwervers en dwaalgasten

soort	aantal meldingen				soort gezien				presen tie
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
Bruin blauwtje			3	3	0	0	1	1	2
Kleine ijsvogelvlinder				1	0	0	0	1	1
Oranje passiebloemvlinder		1		1	0	1	0	1	2
Scheefbloemwitje			15	14	0	0	1	1	2
Staartblauwtje	4				0	1	0	0	1

Voor goed verdwenen?

soort	aantal meldingen			
	2016	2017	2018	2019
Bruine eikenpage	0	0	0	0

A photograph of a grassy field with a path leading to trees. The foreground is filled with tall, green grass and some small white flowers. A path of light-colored gravel or sand leads from the bottom right towards the center of the image. In the background, there are several large, leafy trees under a bright sky. The overall scene is a natural, outdoor setting.

Op naar een nieuw veldseizoen

- Voortzetting project Boerenlandvlinders
- Extra aandacht voor de vlinders van de droge heide

Dank voor jullie aandacht!